

vise. Derfor det forholdt sig saaledes, at et enkelt Seminarium — og man har jo nærmest tænkt paa Ranum Seminarium — viste sig Aar efter Aar at have en saadan Nedgang i sin Søgning, at man kunde sige, at det egentlig havde udspillet sin Rolle, saa kunde jeg finde det naturligt at komme ind paa Tanken. Den Erfaring har jeg imidlertid ikke endnu, og derfor mener jeg, at der er saa meget mindre Grund til at sætte denne Tanke i egentlig Forbindelse med dette Lovforslag. Der var en anden Tanke, der under Forhandlingerne i det andet Ting blev bragt frem; det var ikke egentlig en Forbring om at nedlægge et af de bestaaende Seminarier, men derimod om at flytte det, idet man særlig henviste til, at Forholdene i Ranum vare af den Betskaffenhed, at man ikke kunde sige, at dette Seminarium laa paa et heldigt Sted. Det er ogsaa muligt, at denne Tanke kunde tages under Overvejelse, og det er muligt, at man gennem den kunde søres videre hen imod det, man fra mange Sider i Skoleverdenen lægger Vægt paa, at de ny Institutioner, som paa Skolevæsenets Omraade kunde ønskes endnu til Supplering af det hele System, man tror og venter at saa ved den anden Lov, ikke skulde flyttes hen til et saa afsteds og øde beliggende Sted som Ranum, men snarere til et Sted, der kunde betragtes som et Centrum for en større Befolkning og et større aandeligt Liv. Men, som sagt, det er alt sammen noget, som jeg slet ikke vilde være tilbøjelig til at tage under Overvejelse, men som jeg rigtig nok nødigt saa sat i Forbindelse med dette Lovforslag. Derfor mine Overvejelser føre mig til at gøre Forslag i den Retning, kan jeg sige det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmarf), at Besligheden ikke behøver at benyttes her; thi finder jeg det rigtig, vil jeg naturligvis foreslaa det, selv om man ikke indfører en Bestemmelse herom i dette Lovforslag. — Dette er, hvad jeg egentlig har at bemærke, idet jeg i øvrigt ikke finder Anledning til igen at komme ind paa de Forhandlinger, som allerede i Fjor bleve førte om denne Sag, om Hovedpunktet i den. Saa er der nogle Bepunkter, som ere blevne fremdragne, og som ogsaa have spillet en Rolle i det andet Ting, nemlig først Stedet. At man overhovedet er kommen til at tænke paa Sjælland og dernæst paa Vestjylland eller Midtjylland er jo begrundet i, at man ikke vil skabe en økonomisk Konkurrence med de bestaaende private Seminarier for Kvinders Uddannelse, og at man derfor ogsaa væsentlig kun tænkte sig Søgningen fra de Egne af Landet, som nu virkelig i den Henseende ere ugunstigt stillede, nemlig

Midt- og Vestjylland. Der maa man jo sende de unge Piger, som ønske deres Uddannelse, i alt Fald til Østjylland, til Horsens, om ikke til Njøbenhavn, hvor en Del tage hen, under — hvad jeg ogsaa kan betragte — de ugunstigste økonomiske Forhold, der mange Gange ere ødelæggende for deres Helbred; Kampen for Eksistensen, og det Arbejde, Undervisningen der medfører, har spoleret mange af dem. Det er altsaa ganske naturligt, at man er kommen til at tænke paa Sjælland. Nu foreslog jeg Silkeborg ogsaa begrundet for det første, at det ligger ret centralt — det er et Fortrin, som ikke kan nægtes dette Sted — og dernæst fordi — det kan jeg ogsaa godt udtale — den Kvinde, som jeg havde tænkt mig skulde forestaa Statskolen, netop virker der, ligesom der ogsaa var Tilbud fra Kommunens Side, saa Silkeborg forekom mig at forene mange Betingelser for at kunne være et heldigt Sted. Nu var imidlertid i Landsstillingen en overvejende Stemning, der fik et meget klart Udtryk ved tredje Behandling i det andet Ting, for at henlægge Seminariet til Ribe. Jeg har allerede nævnt et af Motiverne dertil. Jeg vil dog med Hensyn til et andet Modargument mod at vælge Ribe, bemærke, at man dog vistnok, naar man taler om Afstog, forbeholder to Ting, Afstog og Udkant. Vort Land er jo desværre saa lille, at man næsten ikke mere kan tale om Afstog, men at Ribe er en Udkant, er vist; det er imidlertid en Udkant, som ikke vilde have været en Udkant, hvis ikke Wyffen havde gjort vort Fædreland saa lille. Ribe har et bestemt Fortrin, et Fortrin, som man maa ubestridelig tillægge denne By, og det har jeg erkendt i det andet Ting. Hvorvel jeg nærmest som sagt er stemt for Silkeborg, maa jeg erkende, at der er et Fortrin ved Ribe. Dette er, at Ribe som den gamle historiske By med Grindringer helt op til den tidligste Middelalder, med en hel Række Institutioner paa det aandelige Omraade frembyder en aandelig Atmosfære, som et Kvindeseminarium paa mange Maader kunde have godt af, og som navnlig kunde yde det Støtte, direkte og indirekte, som ved Biblioteker, Museer og en Masse af Ting og Institutioner, som Silkeborg, der jo, som bekendt, er en Nutidsby — den er vel endog kun en Handelsplads efter Lovgivningens Sprogbrug — ikke kan byde. For mig stiller det sig saaledes, at jeg i den Henseende ikke afgjort vil rette nogen Modstand mod det ene eller det andet. Naar Tingene blive enige om, at Seminariet skal lægges enten i Ribe eller i Silkeborg eller et andet Sted, som jeg kan betragte som naturligt for den Del af Landet, fra hvilken